

การรับรู้คุณค่าสุนทรียภาพทางศิลปะและการตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนริมน้ำจันทบูร ผ่านประสบการณ์การรับรู้ของคนในชุมชน และนักท่องเที่ยว ในฐานะแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดจันทบุรี

The Perceived Aesthetics Value of Art and Recognizing the Importance of Waterfront Community Chantaboon through the Perceived Experience by the Community and Tourist as the Major Attractions of Chanthaburi

ธนวัฒน์ กันภัย¹ และ เบญจพร ประจง²

Thanawat Kanpai¹ and Benchaphon Prachong²

Article History

Received : April 24, 2020

Revised : June 25, 2020

Accepted : July 1, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การรับรู้คุณค่าสุนทรียภาพทางศิลปะ และการตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนริมน้ำจันทบูรผ่านประสบการณ์การรับรู้ของคนในชุมชน และนักท่องเที่ยวในฐานะแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดจันทบุรี 2) แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพทางศิลปะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยวย่านชุมชนริมน้ำจันทบูร จำนวน 300 คน ผู้ที่อาศัยและประกอบธุรกิจย่านชุมชนริมน้ำจันทบูร จำนวน 20 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและความคิดเห็นการรับรู้คุณค่าของกลุ่มตัวอย่าง และใช้การวิเคราะห์เนื้อหาในการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักท่องเที่ยว และผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมมีความคิดเห็นการรับรู้คุณค่าสุนทรียภาพทางศิลปะและการตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนริมน้ำจันทบูรผ่านประสบการณ์การรับรู้ของคนในชุมชน และนักท่องเที่ยวในฐานะแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดจันทบุรีอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผู้ที่อาศัยและประกอบธุรกิจย่านชุมชนริมน้ำจันทบูร อยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพทางศิลปะ ด้านจุดมุ่งหมาย นำเสนอวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมและการผสมผสานวัฒนธรรมของคนในชุมชน ด้านการบริหารจัดการคนในชุมชนมีส่วนเสริมสร้างสุนทรียภาพให้คงอยู่ ด้านกลุ่มเป้าหมาย คือนักท่องเที่ยวทุกคนโดยชุมชนต้องสร้างให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้คุณค่าความงาม ด้านรูปแบบ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต สภาพแวดล้อม และแสดงเอกลักษณ์ของชุมชน มีความงามที่สัมพันธ์สอดคล้องกันเพื่อสะท้อนจุดเด่นที่ชุมชนเคยเป็นมาและจะเป็นต่อไปในอนาคต ด้านการสร้างสรรค์ เน้นวิถีชีวิตกับสร้างแหล่งเรียนรู้จากพื้นที่เดิม จัดทำแผนที่ชุมชนที่ครอบคลุมและน่าสนใจ โดยสื่อที่นำมาใช้มีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้เกิดซึ่งสุนทรียภาพ

คำสำคัญ : การรับรู้คุณค่า ; สุนทรียภาพ ; แหล่งท่องเที่ยว ; ชุมชนริมน้ำจันทบูร

¹ อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี Lecturer, Faculty of Humanities and Social Science, Rambhai Barni Rajabhat University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี Assistant Professor, Faculty of Humanities and Social Science, Rambhai Barni Rajabhat University

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to study the value of artistic aesthetics and important recognition of Chanthaboon waterfront community as major tourist attraction in Chanthaburi through perceived experiences of the community residents and tourists 2) to investigate the tourism management's guidelines for supporting the artistic aesthetics. The samples were 300 tourists who visited Chanthaboon waterfront community, 20 Chanthaboon waterfront residents and entrepreneurs together with 3 cultural experts. The research instruments were including close ended questionnaires, rating scale and open-ended interviews. The general data and opinion on perceived value of samples were analyzed by using the descriptive statistics; percentage, mean and standard deviation. The analysis was used for interviews' data.

The results of this research found that 1) tourists and cultural experts showed the highest perceived values of artistic aesthetics and important recognition of Chanthaboon waterfront community as major tourist attractions in Chanthaburi through perceived experiences of the community residents and tourists along with Chanthaboon waterfront residents and entrepreneurs revealed at the high level, 2) the tourism management guidelines for supporting the artistic aesthetics were revealed in the various aspects. The presentation on the traditional ways of community residents' lives is shown in the objective aspect. In term of administrative management, the residents should be a part to strengthen and conserve the community aesthetics. The target group suggests that the community to stimulate the tourists in the Chanthaboon waterfront community for recognizing its important value. In the form aspect, the activities should be related to life style and surrounding. Also, the residents should acknowledge the community unique linked to the reality of community to display and remain the history of community. For creative aspect, it should be focused on the life styles of community residents, more learning resource managements to make a system of tourism management, creation of completing community map which is easy to understand and interesting by using the media related to the community environment to form the aesthetics.

Keywords : The Perceived Value ; Aesthetics ; Tourist Attraction ; Waterfront Community Chantaboon

บทนำ

การรับรู้คุณค่าทางความงามเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนสามารถรับรู้ได้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 Royal Academy (2013) ให้ความหมายว่าสุนทรียภาพ คือ ความงามในธรรมชาติหรืองานศิลปะที่แต่ละบุคคลสามารถเข้าใจและรู้สึกได้ สอดคล้องกับ Sunpongri (2011) ที่กล่าวว่า สุนทรียภาพ หมายถึงความรู้สึกโดยธรรมชาติของคนเราทุกคน ซึ่งรู้จักค่าของวัตถุที่งาม ซึ่งประสบการณ์ทางสุนทรียภาพนั้นแตกต่างจากประสบการณ์ทั่วไป โดยต้องมีการสะสมประสบการณ์ การฝึกฝน เพื่อให้เกิดการรับรู้ในความงาม ทำให้แต่ละคนจะสามารถรับรู้ความงามได้ต่างกัน เช่น ความงามทางศิลปะ ศิลปะ มีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เป็นอย่างมาก มีส่วนช่วย

เสริมสร้างจิตใจของมนุษย์ให้สูงขึ้น ได้แก่ 1.วิจิตรศิลป์ ประกอบด้วยจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม, วรรณกรรม และคีตกรรม 2.ประยุกต์ศิลป์ประกอบด้วย พาณิชยศิลป์ มัณฑนศิลป์ ทัศนศึกษา ศิลปะ และการออกแบบ ล้วนเป็นผลงานสร้างสรรค์ทางสุนทรียภาพทำขึ้นเพื่อสนองความต้องการทั้งทางด้านอารมณ์และจิตใจ และเสริมสร้างสติปัญญา ความรู้สึทางด้านความงาม นับว่าเป็นธรรมชาติที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคน โดยจะมีระดับความแตกต่างกันในการแสดงออก

จังหวัดจันทบุรีเป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรและสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลาย มีความสำคัญการท่องเที่ยว ระดับประเทศมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง เช่นชุมชนริมน้ำจันทบูร ตั้งอยู่บนถนนสุขาภิบาล ตำบลวัดใหม่ อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีอายุเก่าแก่ ในอดีตมีความเจริญรุ่งเรืองอย่างมาก เป็นแหล่ง

ศูนย์การค้า มีท่าเทียบจอดเรือค้าขายหลายแห่ง เป็นศูนย์กลางการเดินทางและพาณิชย์ เป็นย่านที่มีผู้คนอาศัยอยู่หลากหลายมีการผสมผสานวัฒนธรรม คือ วัฒนธรรมไทย จีน และญวน แสดงออกผ่านการแต่งกาย ภาษาพูด พิธีกรรม การแสดงทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต สภาพแวดล้อมความเป็นอยู่เป็นต้น ปัจจุบันนักท่องเที่ยวสามารถรับรู้ความงามผ่านศิลปะประกอบสถาปัตยกรรมสิ่งก่อสร้างที่มีความเฉพาะได้เกือบตลอดถนน ส่วนใหญ่มีอายุเก่าแก่ราว 100 ปีขึ้นไป ไม่ว่าจะเป็นบ้านไม้แบบไทยหลังคาทรงปั้นหยา เรือนแถวไม้ชั้นเดียวหรือสองชั้น บ้านแบบจีนที่มีสถาปัตยกรรมโดดเด่น บ้านตึกทรงยุโรป อาคารแบบตึกฝรั่ง ที่มีทั้งลวดลายการแกะสลักแบบไทย แบบจีน แบบฝรั่งเศส และแบบผสมผสาน เช่น ระบายชายคาไม้ฉลุแบบขนมปังขิง ช่องลมไม้ฉลุลายเถาดอกไม้ ราวระเบียงเหล็กหล่อลวดลายสวยงาม ระบายชายคาด้วยสังกะสี ฉลุลายไทยใหญ่ ลูกกรงหน้าต่างไม้ฉลุลายจีน ซึ่งแต่ละบ้านจะออกแบบลวดลายแตกต่างกัน (Chatmalai, 2013) นอกจากนี้ยังมีวัดไทย วัดจีน และวัดคาทอลิกที่มีรูปแบบสถาปัตยกรรมแบบกอธิคภายในประดับด้วยกระจกสีสวยงาม เป็นต้น

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าชุมชนริมน้ำจันทบูร มีศิลปวัตถุที่มีความงดงามจากการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่หลากหลายก่อให้เกิดรูปแบบศิลปกรรมที่มีเอกลักษณ์แสดงออกซึ่งสุนทรียภาพทางศิลปะอย่างชัดเจน ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยคำสำคัญ คือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำความเข้าใจคุณค่าทางสังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมผ่านประสบการณ์ตรงกับเจ้าของวัฒนธรรม หากพื้นที่หรือชุมชนใดมีคุณสมบัติดังกล่าว นับว่ามีความพร้อมจะพัฒนาให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Wisutthilak, Palakul and Decharak, 2013) การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาการรับรู้คุณค่าสุนทรียภาพทางศิลปะ และการตระหนักถึงสำคัญของชุมชนริมน้ำจันทบูรผ่านประสบการณ์การรับรู้ของคนในชุมชน และนักท่องเที่ยวในฐานะแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งจะทราบถึงจุดแข็งในการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อคนในชุมชน และนักท่องเที่ยวในการเห็นคุณค่าความงามทางศิลปะอย่างค่อยเป็นค่อยไป และเกิดความซาบซึ้งใจในที่สุด

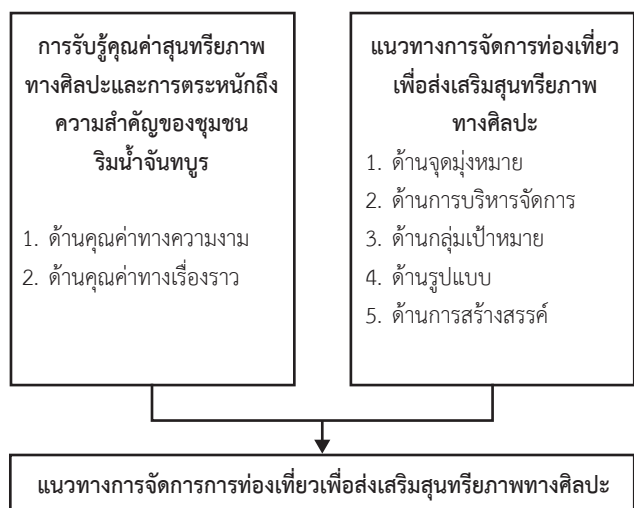
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้คุณค่าสุนทรียภาพทางศิลปะ และการตระหนักถึงสำคัญของชุมชนริมน้ำจันทบูรผ่านประสบการณ์การรับรู้ของคนในชุมชน และนักท่องเที่ยวในฐานะแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดจันทบุรี

2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพทางศิลปะ

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากแนวคิดทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ ซึ่งเป็นศาสตร์ประเภทปรัชญาประยุกต์ (Applied Philosophy) มีการนำหลักปรัชญาบริสุทธิ์ (Pure Philosophy) มาใช้บ้าง ในการสอบสวน (Inquiry) วิเคราะห์ (Analysis) และการวิจัย (Research) เกี่ยวกับปัญหาสุนทรียภาพทุกแง่มุมที่มาจากผลของแหล่งกำเนิด 2 แหล่งด้วยกัน คือ 1. สุนทรียภาพจากธรรมชาติ 2. สุนทรียภาพจากผลงานศิลปะทุกสาขา (Sunpong Sri, 2011) และทฤษฎี การรับรู้คุณค่า ซึ่งเป็นการรับรู้ที่เกิดจากประสบการณ์สัมผัสหรือของจิตสร้างการเข้าใจเมื่อได้เห็น ได้ยิน เป็นการรับรู้โดยตรง ไม่ผ่านกระบวนการคิด ในทางจิตวิทยาคือการรับรู้สิ่งเร้า เป็นการเกิดกระบวนการที่ทำให้เป็นระบบ เป็นทฤษฎีสัญชา (Theories of Perception) (Sunpong Sri, 2011) ซึ่งการรับรู้ความงามทางศิลปะในงานวิจัยนี้จะเลือกใช้การรับรู้ทางด้านคุณค่าทางความงาม และด้านคุณค่าทางเรื่องราว นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย และสรุปเป็นแนวทางการจัดการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพทางศิลปะ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยว ผู้ที่อาศัยและประกอบธุรกิจย่านชุมชนริมน้ำจันทบูร และผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวชมชนรมน้ำจันทบุรีซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยเนื่องจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ผู้วิจัยต้องการทราบการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวไทยเที่ยวไทย โดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เนื่องจากไม่รู้จำนวนนักท่องเที่ยวที่แน่นอน จึงใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5 จึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน แต่ด้วยข้อจำกัดด้านเวลาจึงทำให้เก็บได้จำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 75 โดยมีการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่เก็บทั้งหมดแล้ว

ที่อาศัยและประกอบธุรกิจย่านชมชนรมน้ำจันทบุรี ใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยสุ่มจากผู้ที่พักอาศัยย่านชมชนรมน้ำจันทบุรี ผู้ประกอบการที่เปิดร้านค้าขายของทั้งอุปโภคและบริโภค เนื่องจากเป็นกลุ่มคนที่อาศัยและใช้ชีวิตในชมชนทำให้คลุกคลีกับวิถีชีวิตที่สืบทอดส่งต่อรุ่นต่อรุ่น ซึ่งคนที่อาศัยส่วนใหญ่เป็นคนพื้นถิ่นที่ส่งผ่านวิถีชีวิตมาอย่างยาวนานทำให้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะเข้าใจและรับรู้สุนทรียภาพของชมชนได้เป็นอย่างดี จำนวน 20 คน

ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม ใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 3 คน โดยคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรมและพัฒนาชมชน 1 คน และผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรมและพัฒนาชมชน 2 คน จากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยประจำท้องถิ่นของจังหวัดจันทบุรี โดยสำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถือได้ว่าเป็นการประสานและพัฒนาด้านวัฒนธรรมในจังหวัดจันทบุรี รวมทั้งชมชนรมน้ำจันทบุรีอย่างต่อเนื่อง ทำให้รู้เข้าใจ และเชี่ยวชาญด้านการจัดการวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม เก็บข้อมูลทั้งนักท่องเที่ยว ผู้ที่อาศัยและประกอบธุรกิจย่านชมชนรมน้ำจันทบุรี และผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (Checklist) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเพศ อายุ อาชีพ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยเป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นการรับรู้คุณค่าสุนทรียภาพทางศิลปะและการตระหนักถึงความสำคัญของชมชนรมน้ำจันทบุรีผ่านประสบการณ์การรับรู้ของคนในชมชน และนักท่องเที่ยว ในฐานะแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของ

จังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วยการรับรู้คุณค่าในสองด้าน คือ ด้านคุณค่าทางความงาม และด้านคุณค่าทางเรื่องราว โดยผู้วิจัยมีการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม จำนวน 3 คน ในส่วนของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การรับรู้คุณค่าสุนทรียภาพทางศิลปะและการตระหนักถึงความสำคัญของชมชนรมน้ำจันทบุรีผ่านประสบการณ์การรับรู้ของคนในชมชน และนักท่องเที่ยว ในฐานะแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดจันทบุรี มาวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องระหว่างรายการข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยด้วยค่า IOC ได้เท่ากับ 0.80 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.85

2. แบบสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลจากผู้ที่พักอาศัยและประกอบธุรกิจย่านชมชนรมน้ำจันทบุรี และผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด (Open-end) ประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเพศ อายุ อาชีพ วุฒิการศึกษา

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นการรับรู้คุณค่าสุนทรียภาพทางศิลปะและการตระหนักถึงความสำคัญของชมชนรมน้ำจันทบุรีผ่านประสบการณ์การรับรู้ของคนในชมชน และนักท่องเที่ยว ในฐานะแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งแบบสัมภาษณ์ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน จากข้อคำถามสรุปเป็นแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพทางศิลปะออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านจุดมุ่งหมาย ด้านการบริหารจัดการ ด้านกลุ่มเป้าหมาย ด้านรูปแบบ และด้านการสร้างสรรค์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2560 โดยการแจกแบบสอบถามให้กับนักท่องเที่ยวผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเองในวันเสาร์ และวันอาทิตย์ ซึ่งมีนักท่องเที่ยวมาเป็นจำนวนมาก ดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลแบบสอบถามกับผู้ที่พักอาศัยและประกอบธุรกิจย่านชมชนรมน้ำจันทบุรี และผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้วิจัยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเพศ อายุ อาชีพ และความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยสรุปและอภิปรายผลในประเด็นหลัก จัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูล สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยว
ผู้ที่อาศัยหรือประกอบธุรกิจย่านชุมชนริมน้ำจันทบูรและผู้เชี่ยวชาญ

ด้านวัฒนธรรม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง
มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว และ
ในส่วนของความคิดเห็นมีผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลสรุปความคิดเห็นการรับรู้คุณค่าสุนทรียภาพทางศิลปะและการตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนริมน้ำจันทบูร
ผ่านประสบการณ์การรับรู้ของคนในชุมชน และนักท่องเที่ยวในฐานะแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจันทบุรี

ประเด็นความคิดเห็น	นักท่องเที่ยว (N=300)			ผู้ที่อาศัยหรือประกอบธุรกิจ (N=20)			ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม (N=3)		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านคุณค่าทางความงาม									
1.1 ชุมชนริมน้ำจันทบูรมีความสวยงามน่าท่องเที่ยว	4.44	0.75	มากที่สุด	4.60	0.66	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 ชุมชนริมน้ำจันทบูรมีสภาพแวดล้อมที่มีความสวยงาม	4.08	0.88	มาก	3.15	0.96	ปานกลาง	3.33	0.47	ปานกลาง
1.3 ชุมชนริมน้ำจันทบูรมีงานสถาปัตยกรรมที่มีความสวยงาม	4.62	0.56	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
1.4 ชุมชนริมน้ำจันทบูรมีสภาพแวดล้อมทางเดินที่มีความสวยงาม	4.12	0.86	มาก	3.45	0.86	มาก	4.33	0.47	มากที่สุด
1.5 ชุมชนริมน้ำจันทบูรมีการตกแต่งชุมชนริมน้ำจันทบูรได้อย่างสวยงาม	4.15	0.84	มาก	3.25	0.83	มาก	3.33	0.47	ปานกลาง
1.6 ชุมชนริมน้ำจันทบูรมีวัดโบสถ์ที่มีความสวยงาม	4.13	0.83	มาก	4.20	0.81	มาก	3.33	0.47	ปานกลาง
1.7 ชุมชนริมน้ำจันทบูรมีวัดเขตร้านบุญญารามที่มีความสวยงาม	4.17	0.85	มาก	4.05	0.86	มาก	4.33	0.47	มากที่สุด
1.8 ชุมชนริมน้ำจันทบูรมีศาลเจ้าตัวเอี้ยที่มีความสวยงาม	4.11	0.85	มาก	3.90	0.77	มาก	4.33	0.47	มากที่สุด
1.9 ชุมชนริมน้ำจันทบูรมีศาลเจ้าแม่กวนอิมที่มีความสวยงาม	4.07	0.85	มาก	4.05	0.86	มาก	3.67	0.47	มาก
1.10 ชุมชนริมน้ำจันทบูรมีศาลเจ้าที่ตลาดล่างที่มีความสวยงาม	4.11	0.80	มาก	4.05	0.86	มาก	3.33	0.47	ปานกลาง
1.11 ชุมชนริมน้ำจันทบูรมีวัดจันทารามที่มีความสวยงาม	4.17	0.79	มาก	3.90	0.77	มาก	3.33	0.47	ปานกลาง
1.12 ชุมชนริมน้ำจันทบูรมีอาสนวิหารพระนางมาเรียปฏิสนธิ์ที่มีความสวยงาม	4.45	0.63	มากที่สุด	4.70	0.64	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
1.13 ชุมชนริมน้ำจันทบูรมีศาลเจ้าพ่อสรวบที่มีความสวยงาม	4.11	0.88	มาก	3.15	0.96	ปานกลาง	3.33	0.47	ปานกลาง
1.14 ชุมชนริมน้ำจันทบูรมีการจัดการชุมชนได้อย่างสะอาดสวยงาม	3.26	0.94	ปานกลาง	4.60	0.66	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
1.15 ชุมชนริมน้ำจันทบูรมีบรรยากาศที่เป็นมิตรปลอดภัยน่าท่องเที่ยว	4.44	0.62	มากที่สุด	4.85	0.36	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ด้านคุณค่าทางความงาม	4.16	0.79	มากที่สุด	4.05	0.75	มาก	4.11	0.31	มาก
ด้านคุณค่าทางเรื่องราว									
2.1 ชุมชนริมน้ำจันทบูรมีความงามด้านคุณค่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์	4.54	0.56	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 ชุมชนริมน้ำจันทบูรมีความงามด้านคุณค่าเรื่องราวเกี่ยวกับความเชื่อ ความศรัทธา	4.54	0.58	มากที่สุด	4.65	0.65	มากที่สุด	4.67	0.47	มากที่สุด
2.3 ชุมชนริมน้ำจันทบูรมีความงามด้านคุณค่าเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี	4.64	0.55	มากที่สุด	4.45	0.74	มากที่สุด	4.67	0.47	มากที่สุด
2.4 ชุมชนริมน้ำจันทบูรมีความงามด้านคุณค่าเรื่องราวเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง	4.23	0.75	มากที่สุด	4.30	0.71	มากที่สุด	4.33	0.47	มากที่สุด
2.5 ชุมชนริมน้ำจันทบูรมีความงามด้านคุณค่าเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของคนในชุมชน	4.65	0.55	มากที่สุด	4.90	0.30	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ด้านคุณค่าทางเรื่องราว	4.52	0.57	มากที่สุด	4.62	0.56	มากที่สุด	4.73	0.28	มากที่สุด
รวมทุกด้าน	4.34	0.59	มากที่สุด	4.34	0.65	มากที่สุด	4.42	0.30	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว
ชุมชนริมน้ำจันทบูรต่อการรับรู้คุณค่าสุนทรียภาพทางศิลปะและ
การตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนริมน้ำจันทบูรผ่าน
ประสบการณ์การรับรู้ของคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวในฐานะ
แหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดจันทบุรีรวมทุกด้านเท่ากับค่าเฉลี่ย

ความคิดเห็นของผู้ที่อาศัยหรือประกอบธุรกิจย่านชุมชนริมน้ำ
จันทบูร มีผลรวมทุกด้านเท่ากับ 4.34 ระดับความคิดเห็นอยู่
ในระดับมากที่สุด และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้าน
วัฒนธรรม รวมทุกด้านเท่ากับ 4.42 ระดับความคิดเห็นอยู่ใน
ระดับมากที่สุด

2. แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพทางศิลปะวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยมีข้อคำถามทั้งสิ้น 10 ข้อ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปและอภิปรายผลในประเด็นหลัก และจัดกลุ่มตามเนื้อหาการสัมภาษณ์โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้านคือ ด้านจุดมุ่งหมายด้านการบริหารจัดการ ด้านกลุ่มเป้าหมาย ด้านรูปแบบ และด้านการสร้างสรรค์ โดยด้านจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพทางศิลปะ นำเสนอวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบดั้งเดิม ถ่ายทอดการผสมวัฒนธรรมทั้งไทย ญวน จีน อย่างลงตัว สะท้อนเรื่องราวความเป็นมาการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนอย่างแท้จริง ด้านการบริหารจัดการ โดยคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างสุนทรียภาพของชุมชนให้คงอยู่ ต้องมีแนวคิดมุมมอง ทศนคติความงามทางสุนทรียภาพที่ไปด้วยกัน ด้านกลุ่มเป้าหมาย คือนักท่องเที่ยวทุกคนที่มาท่องเที่ยวชุมชนริมน้ำจันทบูร ชุมชนสร้างให้นักท่องเที่ยวรับรู้คุณค่าความงาม ทั้งด้านสถาปัตยกรรมอาคาร สิ่งก่อสร้าง และคุณค่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่แสดงผ่านวิถีชีวิต ด้านรูปแบบ เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและสภาพแวดล้อม โดยดึงเอกลักษณ์จัดเป็นกิจกรรมที่คนในชุมชนเห็นด้วย และด้านการสร้างสรรค์ การท่องเที่ยวเน้นวิถีชีวิตของคนในชุมชนกับสถานที่ชุมชนต้องเชื่อมั่นในบริบทที่ชุมชนเป็นและสิ่งที่ต้องการจะนำเสนอแก่นักท่องเที่ยว โดยไม่ตามกระแส ต้องรักษาและดึงความเป็นตนเองออกมา สร้างแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมจากพื้นที่เดิม

อภิปรายผลการวิจัย

1. การรับรู้คุณค่าสุนทรียภาพทางศิลปะ และการตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนริมน้ำจันทบูรผ่านประสบการณ์การรับรู้ของคนในชุมชน และนักท่องเที่ยวในฐานะแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยพบว่าชุมชนริมน้ำจันทบูรมีจุดให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสอย่างหลากหลายรูปแบบ เป็นการรวมกันของหลากหลายเชื้อชาติและวัฒนธรรม สอดคล้องกับ Chatmalai (2013) ที่กล่าวว่าชาวชุมชนริมน้ำสุขาภิบาลประกอบ ด้วยชาวไทยพื้นเมือง ชาวจีน และชาวนวน ดังนั้นนักท่องเที่ยวจึงมีความสุขและสามารถรับรู้และตระหนักถึงคุณค่าของชุมชนที่สะท้อนสุนทรียภาพได้อย่างชัดเจน กล่าวคือชุมชนมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ศาสนา ประเพณี การสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม ที่สะท้อนวิถีชีวิตการอยู่ร่วมกันและความร่วมมือในชุมชน สอดคล้องกับ Chatmalai (2013) ที่กล่าวว่าชุมชนริมน้ำในอดีตมีการผสมผสาน 3 วัฒนธรรม คือ ไทย จีน และญวน สุนทรียภาพจึงมีความหลากหลาย นอกจากนี้คนในชุมชนมีความคุ้นชินและรับรู้ความเคลื่อนไหวของเรื่องราวต่างๆ ในชุมชน

ได้เป็นอย่างดี การมองคุณค่าความงามจึงเป็นเรื่องที่พบเห็นทุกวัน และเกิดความผูกพันมาโดยตลอด ซึ่งนับได้ว่าเป็นการสร้างคุณค่าให้กับการท่องเที่ยว

2. แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพทางศิลปะ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ และสรุปประเด็นจากแบบสัมภาษณ์โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

ด้านจุดมุ่งหมายการจัดการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพทางศิลปะคือนำเสนอวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบดั้งเดิม ถ่ายทอดการผสมของวัฒนธรรมทั้งไทย ญวน จีน อย่างลงตัว สะท้อนเรื่องราวความเป็นมาการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนอย่างแท้จริง สอดคล้องกับ Sunpongri (2011) ที่กล่าวว่าสุนทรียศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยความรู้สึกเชิงนามธรรมที่มีต่อธรรมชาติและผลงานศิลปะโดยเฉพาะ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยจากสถานที่ท่องเที่ยว สถาปัตยกรรมที่มีความเป็นเอกลักษณ์ อาคารบ้านเรือนที่ผสมผสานวัฒนธรรม สอดคล้องกับ Chatmalai (2013) ที่กล่าวว่า ด้านศิลปกรรมผู้คนที่เดินสัญจรไปมาสามารถพบเห็นศิลปะประกอบสถาปัตยกรรมสิ่งก่อสร้างได้เกือบตลอดถนน มีทั้งลวดลายการแกะสลักแบบฝรั่งเศส แบบจีน แบบไทย และแบบผสมผสานซึ่งแต่ละบ้านจะออกแบบลวดลายแตกต่างกัน คนในชุมชนยังคงรักษาสภาพเดิมไว้เพื่อให้แก่นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับบ้านเรือนที่ผสมผสานสถาปัตยกรรมแบบชิโนโปรตุกีส นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสความงามจากคนในชุมชนที่เป็นมิตรให้การต้อนรับ ทักทายเป็นกันเอง ทั้งยังสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนได้อย่างดี สอดคล้องกับ Sunpongri (2011) ที่กล่าวว่าความรู้สึกความงามที่เป็นสุนทรียภาพ ย่อมเป็นไปตามอุปนิสัย การอบรม และการศึกษาของบุคคลซึ่งเรียกรวมกันว่า รส (Test) นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่หลากหลายผ่านสถาปัตยกรรม เป็นการสร้างความประทับใจให้เกิดทั้งคนในชุมชนและนักท่องเที่ยว

ด้านการบริหารจัดการ บริหารจัดการโดยคนในชุมชน ในการเสริมสร้างสุนทรียภาพของชุมชนให้คงอยู่ คนในชุมชนต้องมีแนวคิดมุมมอง ทศนคติความงามทางสุนทรียภาพที่ไปด้วยกัน สอดคล้องกับ Chatmalai (2013) ที่กล่าวว่ากระบวนการอนุรักษ์และฟื้นฟูเมืองเก่า จะต้องอาศัยความร่วมมือจากคนในชุมชนท้องถิ่น ภาครัฐ นักวิชาการ รวมถึงคนที่สนใจเข้ามาในชุมชน ที่จะร่วมกันหาทิศทางดำเนินการดำเนินชีวิตร่วมกันของคนในชุมชน เตรียมเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตและ สอดคล้องกับ Sawasee (2016) ที่กล่าวว่าพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นคือการลงทุนทางการศึกษาแก่สังคม หลายแห่งมีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ให้บริการสังคมได้อย่างยั่งยืน จึงไม่ควรที่รัฐจะปล่อยให้เป็นการละทิ้งของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นต้องเผชิญชะตากรรมแต่เพียง

ลำพัง เมื่อชุมชนมีความรู้แล้วคนในชุมชนจะร่วมมือสร้างสรรค์และจัดการท่องเที่ยวโดยเน้นสุนทรียภาพในทิศทางเดียวกันและเกิดความยั่งยืนได้ ปัจจุบันมีทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เข้ามาช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ ความงามต่างๆ ให้เกิดขึ้น แต่อาจไม่ได้มีส่วนในการส่งเสริมด้านความสวยงามของตัวอาคารหรือสิ่งที่จะสร้างให้ชุมชนมีเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ชุมชนอาจจะต้องการผู้เชี่ยวชาญในการอนุรักษ์ และพัฒนา เช่นตัวอาคารบ้านเรือนที่สะท้อนสถาปัตยกรรมในอดีตอาจจะต้องได้ผู้เชี่ยวชาญช่วยในการดูแลรักษา สอดคล้องกับ Sawasee (2016) ที่กล่าวว่าคนทำพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์พิพิธภัณฑ์มาตั้งแต่แรกเริ่มแต่ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ขึ้นในหลายเหตุผล เช่น ใจรักเกรงวัตถุทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นจะสูญหาย ต้องการให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทักษะในงานพิพิธภัณฑ์มาจากการสั่งสมประสบการณ์แลกเปลี่ยนความรู้เป็นต้น ซึ่งคนในท้องถิ่นต้องมีความต้องการและอยากจะได้ดูแลรักษา ก่อน ความร่วมมือจึงจะเกิดขึ้น

ด้านกลุ่มเป้าหมาย คือนักท่องเที่ยวทุกคนที่มาท่องเที่ยวชุมชนริมน้ำจันทบูร นักท่องเที่ยวต้องได้รับรู้คุณค่าความงาม ไม่ว่าจะเป็นความงามทางด้านสถาปัตยกรรมอาคารสิ่งก่อสร้างหรือคุณค่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่แสดงผ่านวิถีชีวิต สอดคล้องกับ Sawasee (2016) ที่กล่าวว่าปัจจุบันแนวโน้มการท่องเที่ยวหันมาสนใจวิถีวัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวที่พยายามสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับนักท่องเที่ยว เน้นความผูกพันระหว่างเจ้าของวัฒนธรรมและผู้เยี่ยมชม แนวคิดดังกล่าวเป็นการสร้างกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อรองรับการท่องเที่ยวมากขึ้น เมื่อนักท่องเที่ยวเกิดความตระหนักก็จะเกิดความรู้สึกที่ต้องรักษาดูแลการทำลายอาคารสิ่งก่อสร้างก็จะไม่เกิดขึ้น ชุมชนไม่นำไปเปรียบเทียบกับชุมชนอื่นๆ เพราะแต่ละที่ย่อมมีการแสดงออกที่ต่างกัน ไม่เฉพาะความงามที่มองเห็นด้วยตา แต่หมายถึงคุณค่าทางจิตใจที่นักท่องเที่ยวจะร่วมรับรู้ได้

ด้านรูปแบบ เป็นรูปแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและสภาพแวดล้อม โดยดึงเอกลักษณ์จัดเป็นกิจกรรมที่คนในชุมชนเห็นด้วย ปกติชุมชนมักจัดถนนคนเดินตามช่วงเวลา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ดีดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั้งในและต่างจังหวัด แต่อาจจะไม่ได้ไม่บ่อยนัก อีกทั้งรูปแบบยังไม่มีความเป็นเอกลักษณ์ชัดเจน การจัดกิจกรรมจึงควรได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชนและผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริง รูปแบบที่เน้นความงามของชุมชน จัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบสร้างแหล่งเรียนรู้ให้มีชีวิต ปฏิภูมิทัศน์ สร้างทั้งความงามและความรู้ เช่นกิจกรรมออกร้านขายของที่สัมพันธ์สะท้อนวิถีชีวิตคนในชุมชนอย่างชัดเจน กิจกรรมนันทมน นำเที่ยวชุมชน การจัดเวิร์คช็อป

แบบหมุนเวียนให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว เช่นกิจกรรมเวิร์คช็อปการทำขนมหวาน ขนมไข่ อาหารพื้นถิ่นให้นักท่องเที่ยว ชุมชนต้องปรับตัวหาจุดร่วมกัน การจัดมุมถ่ายภาพให้นักท่องเที่ยวได้บันทึกความทรงจำโดยไม่ขัดต่อสุนทรียภาพของชุมชนนอกจากจะได้รับความสุขแล้ว เมื่อนักท่องเที่ยวลงรูปในสื่อสังคมออนไลน์ ก็จะเป็นการช่วยประชาสัมพันธ์ได้อีกช่องทางหนึ่ง สอดคล้องกับ Sirisirisak (2016) ที่กล่าวว่าปัจจุบันพิพิธภัณฑ์ส่วนใหญ่ให้ความสนใจเพียงว่าวัตถุจัดแสดงเป็นของจริงหรือไม่ แต่ยังมีมิติของความท้าทายหลายอย่างที่ควรคำนึงถึง อาทิ พิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่ในบริบททางวัฒนธรรม สังคมเดียวกับวัตถุจัดแสดงหรือไม่ การได้มาและการถือครองวัตถุจัดแสดงถูกต้องเป็นที่ยอมรับของสังคมหรือไม่ เป็นต้น ในส่วนของอาคารบ้านเรือนที่มีความเสียหายนั้นควรได้รับการบูรณะให้มีรูปแบบความงามที่สัมพันธ์กับรูปแบบที่ชุมชนเป็น ให้เกิดจุดเด่นที่ชุมชนเป็นมาและจะเป็นต่อไปในอนาคต มีการเสริมสื่อใหม่ในการสร้างสุนทรียภาพให้กับชุมชนเพิ่มป้ายประชาสัมพันธ์แบบสองภาษาหรือมากกว่า จัดจุดต้อนรับให้ข้อมูล และจัดระบบการนำชม

ด้านการสร้างสรรค์ แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพทางศิลปะของชุมชนริมน้ำจันทบูรควรเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นวิถีชีวิตของคนในชุมชนกับสถานที่ชุมชนต้องเชื่อมั่นในบริบทที่ชุมชนเป็นและสิ่งที่ต้องการจะนำเสนอแก่นักท่องเที่ยว โดยไม่ตามกระแส ต้องรักษาและดึงความเป็นตนเองออกมา การจัดการพิพิธภัณฑ์ที่ดี การจำลองเหตุการณ์สำคัญในอดีตในพื้นที่เดิมโดยไม่ทำลายทัศนียภาพแต่เป็นการเสริมให้มีคุณค่าเพิ่มขึ้น ด้านประวัติศาสตร์ การเพิ่มพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสบรรยากาศเก่าๆ หรือมีสื่อในการนำเสนอให้ความรู้ นักท่องเที่ยวได้ทราบถึงวิถีชีวิต จำลองเหตุการณ์ในอดีต จัดการระบบจัดทำแผนที่ชุมชนที่ครอบคลุมเข้าใจง่ายน่าสนใจ และมีระบบสาธารณูปโภคที่พร้อม สื่อต่างๆ ที่นำมาใช้ต้องมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมชุมชนก็จะมีชีวิตชีวาและน่าสนใจ ในฐานะชุมชนดั้งเดิมที่เป็นทั้งแหล่งท่องเที่ยว พิพิธภัณฑ์ และแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิตควบคู่กันไป นอกจากประโยชน์ด้านสุนทรียภาพแล้ว ยังเป็นการสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน สอดคล้องกับ Sawasee (2016) ที่กล่าว พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นมีความสำคัญต่อสังคมไทยคือ ช่วยสร้างรายได้และส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น เป็นแหล่งบันเทิงใจ สร้างมูลค่าเพิ่มและส่งเสริมเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ การรับรู้คุณค่าสุนทรียภาพทางศิลปะและการตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนริมน้ำจันทบูรผ่านประสบการณ์การรับรู้ของคนในชุมชน และนักท่องเที่ยวในฐานะแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดจันทบุรี จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากคนในชุมชน

ที่จะตระหนัก ตั้งเป้าหมาย และร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมสุนทรียภาพความงามทางกายภาพ และความงามทางความรู้สึก การเป็นเจ้าภาพที่ดีในการต้อนรับนักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความตระหนักและสามารถรับรู้ความงามที่เกิดขึ้นจากการจัดการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรและส่งเสริมสุนทรียภาพเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการรับรู้ คุณค่าความงาม อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 กลุ่ม แสดงให้เห็นว่าชุมชนได้แสดงออกซึ่งคุณค่าสุนทรียภาพทางศิลปะและทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนริมน้ำจันทบูร ดังนั้นคนในชุมชนจึงควรรักษาและพัฒนาการท่องเที่ยวให้คงอยู่และดำเนินต่อไปตามวิถีชีวิตที่ชุมชนเป็นมา

2. แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพทางศิลปะล้วนขึ้นอยู่กับคนในชุมชนเป็นหลัก ที่มีใจพร้อมจะพัฒนาให้ชุมชนริมน้ำเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีสุนทรียภาพทางศิลปะ อีกทั้งควรได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาไปพร้อมกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสร้างความร่วมมือของชุมชนในการสร้างการท่องเที่ยวที่เน้นการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพทางศิลปะ
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในเรื่องของการทำโครงการ หรือจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เน้นการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพทางศิลปะ

References

- Chatmalai, P. (2013). *Chumchon rim nam chanthabun : chut raemton khong kan funfu chumchon kao lae tuaang krabuan kan praprunng 'akhan kao* [Rimnam Chanthaboon Community: The beginning of the rehabilitation of old communities and examples The old building renovation process]. Chiang Mai : Chotana Print.
- Royal Academy. (2013). *Photchananukrom chabap ratchabanthittayasathan Phosot songphanharo hasipsi* [Royal Institute Dictionary 2011]. Bangkok : Nan Mee Book Publications.
- Sawasee, P. (2016). Setthakit phiphithaphan thongthin [Economy of the Local Museum]. Nai Issara Chusri (Editor), *Phis (Ph) Phithaphan* (Page 71-87). Bangkok : Pappim.
- Sirisirisak, T. (2016). Khosangkhet ruang khwan thae nai kan lao prawattisat nai ngan phiphithaphan [An observation on the authenticity of the history of the museum]. In Isara Chusri (Editor), *Phis (Ph) Phitphan* (Page 15-32). Bangkok : Pappim.
- Sunpongsri, K. (2011). *Sinlapa samai mai* [Modern Art]. Bangkok : The Publisher of Chulalongkorn University.
- Wisutthilak, S., Palakul, O. and Decharak, T. (2013). *Kanthongthiao chaeng sangsan* [Creative Tourism]. Bangkok : Special Area Development Agency for Sustainable Tourism (Organization Public).